

МОТИВАЦІЯ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МОЛОДІ: ВНУТРІШНІ ТА ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ

ОРЛОВА Ксенія, здобувач вищої освіти

Спеціальність 053 Психологія

Миколаївський національний аграрний університет

***Анотація.** У даній роботі досліджено мотивацію молоді до наукової діяльності, аналізуючи внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на цей процес. Розглянуто особливості внутрішньої мотивації, яка базується на особистих інтересах, цікавості та прагненні до самореалізації, а також є ключовою для продуктивності та задоволення від дослідницької роботи. Водночас проаналізовано значущість зовнішніх факторів, таких як організаційна та фінансова підтримка, визнання досягнень та кар'єрні перспективи.*

***Ключові слова:** мотивація, наукова діяльність, молодь, внутрішні чинники, зовнішні чинники, самореалізація, науковий інтерес, кар'єрні перспективи, підтримка наукових досліджень.*

Мотивація є однією з основних рушійних сил, що визначає активність особистості в процесі досягнення цілей. У контексті наукової діяльності мотивація молоді є критично важливою для розвитку інтелектуального потенціалу нації та забезпечення її інноваційної стійкості. Мотиви, які спонукають молоду людину до участі в науковій діяльності, можна поділити на внутрішні та зовнішні чинники. Кожен із цих чинників відіграє свою роль у формуванні наукових амбіцій, а їхній баланс та взаємодія визначають результативність наукової роботи.

На думку української науковиці О. Кревської, «...внутрішня мотивація є одним із найважливіших аспектів, що впливають на продуктивність наукової діяльності молоді. Вона базується на особистих потребах, інтересах, цінностях та прагненнях, які сприяють не лише інтелектуальному розвитку, а й задоволенню від процесу дослідження» [1, с. 140].

Одним із основних внутрішніх чинників мотивації є природна цікавість до предмета дослідження. Молодь часто залучається до науки через глибоке бажання зрозуміти явища навколишнього світу, прагнення розкрити нові горизонти в тій чи іншій галузі. Інтерес до певної наукової теми, предмету чи технології формує потяг до її вивчення, що є ключовим фактором у виборі напрямку наукової діяльності.

Як зазначають українські науковиці С. Юдіна, О. Сухомлинова, А. Велика, «...наукова діяльність дає молодим людям можливість досягати конкретних результатів і відчувати себе частиною наукового співтовариства. Це дозволяє реалізувати свої інтелектуальні можливості та прагнення до самовираження. Бажання досягти високих результатів і внести вклад у розвиток наукового знання мотивує до подолання труднощів і негараздів, з якими молодь стикається в процесі наукової роботи» [2, с. 1483].

Молоді люди часто шукають можливості для особистого зростання, в тому числі через розвиток інтелектуальних та професійних навичок. Наукова діяльність стає важливим інструментом для самопізнання і самовдосконалення. Досягнення високих результатів у науці сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей та креативності, що є важливими складовими особистісного розвитку.

Зовнішні чинники мотивації охоплюють фактори, які не залежать безпосередньо від особистих переконань і інтересів, але можуть значно впливати на бажання молодих людей займатися наукою. Це соціальні, економічні, освітні та культурні фактори, які можуть або стимулювати, або стримувати інтерес до наукової діяльності.

Одним із основних зовнішніх стимулів є організаційна підтримка наукових установ, університетів та наукових організацій, які створюють умови для розвитку молодих дослідників. Це включає в себе можливості для участі в наукових конференціях, грантових програмах, отримання стипендії, доступ до сучасного обладнання та матеріалів. Відсутність таких можливостей може значно обмежити мотивацію молоді до залучення в наукову діяльність.

Як зазначає українська науковця Л. Яковицька, «...зовнішня підтримка через визнання наукових досягнень, публікації, нагороди та інші форми соціальної апробації є важливим чинником для формування мотивації молоді до наукової роботи. Соціальна підтримка на рівні університету, професорів і колег сприяє зміцненню впевненості в молодих дослідниках, що, в свою чергу, стимулює їх до подальшої роботи» [3, с. 168].

Зовнішні економічні фактори, такі як фінансова винагорода, можливість отримання стипендій чи наукових грантів, а також кар'єрні перспективи, безпосередньо впливають на мотивацію молодих людей до наукової діяльності. Молодь, яка бачить перспективу кар'єрного росту в науці, має більше стимулів для активної наукової роботи. Тому можливість кар'єрного росту в науковій сфері стає важливим чинником, що мотивує молоду людину до обрання наукової діяльності як професії. Важливим аспектом є те, що внутрішні та зовнішні чинники мотивації не є ізольованими один від одного. Вони взаємодіють і доповнюють один одного, створюючи сприятливі умови для наукової діяльності молоді. Наприклад, високий рівень внутрішнього інтересу до теми може бути посилений зовнішніми чинниками, такими як доступ до фінансування чи підтримка наукової спільноти. Однак відсутність належної зовнішньої підтримки може послабити внутрішню мотивацію, навіть якщо молодь має високий інтерес до наукової роботи.

Мотивація до наукової діяльності серед молоді є важливим чинником, що визначає рівень розвитку науки та інновацій в країні. Однак існують низка проблем, що стримують інтерес до науки серед молоді, зокрема відсутність належної інфраструктури та фінансування наукових досліджень, низька соціальна значущість наукової праці та нестабільність кар'єрних перспектив у науці. Відсутність підтримки з боку освітніх і наукових установ, а також обмежений доступ до ресурсів і можливостей для кар'єрного росту можуть знижувати мотивацію молодих вчених. Крім того, психологічні бар'єри, такі як страх невдачі та відсутність впевненості у власних силах, часто перешкоджають реалізації наукових амбіцій.

Для вирішення цих проблем необхідно створити сприятливе середовище для наукової діяльності молоді. Це включає покращення інфраструктури наукових установ, забезпечення доступу до фінансування та ресурсів, підвищення соціальної значущості наукової праці через популяризацію наукових досягнень та забезпечення стабільних кар'єрних перспектив. Окрім цього, важливо впроваджувати психологічну підтримку молодих науковців через

наставництво, підтримку з боку досвідчених колег і стимулювання впевненості в собі. Збалансований підхід до мотивації дозволить активізувати наукову діяльність серед молоді та забезпечити її участь у розвитку інтелектуального потенціалу країни.

Отже, мотивація до наукової діяльності є складним і багатограним процесом, що визначається як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками. Взаємодія цих чинників створює умови для ефективного залучення молоді до науки. Внутрішні чинники, такі як особисті інтереси та прагнення до самореалізації, сприяють розвитку творчого потенціалу, тоді як зовнішні чинники, такі як підтримка наукових установ і можливості для кар'єрного росту, забезпечують необхідні умови для здійснення наукової діяльності. Збалансований підхід до мотивації молодих дослідників є ключем до успішного розвитку науки та інноваційної економіки.

Література:

1. Кревська О.О. Мотиваційні чинники професійної самоефективності особистості: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.01. Луцьк, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2018. 213 с.
2. Юдіна С. Стратегії мотивування студентів до участі у наукових проектах / С.П. Юдіна, О.В. Сухомлинова, А.М. Велика // Наукові інновації та передові технології (Серія «Педагогіка»). – 2024. С. 1483-1494.
3. Яковицька Л. Вплив соціальних чинників на розвиток мотиваційної сфери студентської молоді / Л. Яковицька // Проблеми освіти. – 2021. – Вип. 2. – С. 168-180.

Abstract. *This paper explores the motivation of young people for scientific activity, analyzing the internal and external factors that influence this process. It is considered that internal motivation, which is based on personal interests, curiosity, and the desire for self-realization, is key to productivity and satisfaction from research work. At the same time, the significance of external factors, such as organizational and financial support, recognition of achievements, and career prospects, is analyzed.*

Keywords: *motivation, scientific activity, youth, internal factors, external factors, self-realization, scientific interest, career prospects, support for scientific research.*

**Науковий керівник – КОНОПЛЯНИК Дмитро,
асистент кафедри українознавства та суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**